

Motion till riksdagen

1988/89:Ju237

av Kent Lundgren m.fl. (mp)

Befordringsgången inom polisen

Polisen i dagens Sverige lider av svår resursbrist i strängt taget hela landet och detta beror bl.a. på att vi har en avgång ur yrket av 4–500 polismän per år. Totalt har polisen tappat ca 700 tjänster de senaste tio åren genom påtvingad rationalisering — dvs minskade statsanslag — samt genom att utbildningstakten varit lägre än avgången.

Polisycket är otacksamt i sin roll och utsatt för mycken kritik, eftersom en polis "egentligen aldrig har rätt att begå ett fel"! Det är även ett riskyrke, vars utövare ofta hamnar i brydsamma situationer, som kräver hög motståndskraft mot stress!

Det är också ett yrke som alltid möter samhällets skuggsida och ser prov på dess djupaste förnedring och det är därmed — för en polis "med hjärtat på rätta stället" — mycket lätt att bli psykiskt utbränd!

Polisycket är således ett svårt och påfrestande yrke!

Med så hög avgångsfrekvens, så är det givetvis svårt att få fram nytt folk i samma tempo — trots att utbildningen har förkortats och kvalitativt tunnats ut (idag endast 1.5 år, exkl praktik) — och dessutom blir funktionaliteten i kåren lidande av att det erfarenhetskapital man bygger upp tappas av i så snabb takt.

Åtgärd nr ett borde således vara, att bromsa upp avgången ur yrket och detta kan endast åstadkommas genom att ge personalen förbättrad status, förbättrade villkor, förbättrad utbildning och utrustning, samt ökade möjligheter till befordringsgång, utan att man för den skull skall behöva satsa på att bli chef.

Detta skapar man genom att införa "praktiska befordringsnivåer" med åtföljande löne- och/eller arbetstidsförkortningssteg, som har motsvarighet i en fördjupad och nivåindelad utbildningsgång. Man kan utgå från den basutbildning som finns idag och sedan skall man kunna söka sig till fördjupande utbildningssteg — och som då också ger befordran, löneökning och/eller kortare arbetstid — inom de olika områden som finns, dvs kvarters- och ordningspolis, trafik- och sjöpolis, kravallpolis, specialpolis (t.ex. miljö-, ekonomi- eller databrottsexpert), kriminalpolis samt säkerhetspolis (utan att ha viktat dessa grenars svårighetsgrader sinsemellan). Fördjupar man sig inom mer än en av dessa grenar, så bör båda ge befordringstillägg, eftersom all fackkompetens är värdefull i yrkesrollen.

Givetvis skall också chefsutbildningen finnas kvar som befordringsväg, men den kräver f.n. jur kand- och tingsmeriter.

Expertkompetens bör också ge utslag i lönekuvertet och/eller i arbetstidsförkortning — ex. utbildning på specialfordon, helikopter, specialinstru-

ment, hundförare för narkotikaspaning, etc — eftersom utbildning och erfarenhet ger flexibla och användbara personal och därför bör detta uppmuntras med såväl kvalifikations-, som "år-i-yrket-tillägg" och/eller kortad arbetstid. Om den enskilde polismannen/-kvinnan skaffat sig en utbildning själv — genom ex. universitetsstudier på eget initiativ — eller genom av arbetsgivaren ordnad utbildning, bör inte ha någon betydelse i sammanhanget. Inte heller skall kompetens nödvändigtvis behöva styrkas med "betyg eller diplom". Om en polisman ex. utvecklar en hobbytalang, som gör honom/henne till specialist på en viss gren av brottsligheten, så bör detta anmälas till ett partsammansatt organ som bedömer talangen och värdet av denna i arbetet och belönar färdigheten.

Samtliga befordrings- och expertutnämningar bör bedömas enligt generösa mallar, så att polisväsendet kan konkurrera med näringslivet, när det gäller att behålla sin dugliga personal.

Regeringen har i årets budget observerat polisens svåra situation och har gjort satsningar på administrativ personal — för att frigöra resurser för ren polistjänst — samt också ökat anslagen för utrustning.

Man har även ökat utbildningen från 360 till 600 platser/år.

Men det räcker inte med att utbilda fler poliser!

Man måste vårda dem man redan har också!

Hemställan

Mot bakgrund av vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att polisväsendet får i uppdrag att verkställa en utredning i enlighet med motionen om personalpolitiken hos polisen.

Stockholm i januari 1989

Kent Lundgren (mp)

Hans Leghammar (mp)

Lars Norberg (mp)